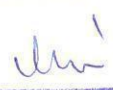

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/1932-0/2017	
Érkezett: 2017 OKT 10.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 2 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Bognár Csaba [redacted] az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet a felsőoktatásban szerezhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről 5. melléklet 18. pontjának alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt - ill. ezen átnevezéssel összefüggésben esetlegesen szükséges további érintett jogszabályhelyeket -, mivel sérti az Alaptörvény II. cikkét, B) cikk (1), X. cikk (1) és (3), XII. cikk (1) valamint M) cikk (1) és (2) bekezdéseit a következő indokaim alapján.

A 139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet 5. melléklet 18. pontja (felsőoktatási szakátnevezés) közvetlenül érint 2017. szeptember 1. napjától, 1. sz. mellékletként beiratkozási lapot csatolok, valamint 2. sz. mellékletben nyilatkozatot személyes adatokról.

Az Alaptörvény II. cikke védi az emberi méltóságot. A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése ebből fakadó jognak minősíti a személyiségi jogokat. A Ptk. 2:42. §-a példálózó felsorolást nyújt ezek köréről, f) pontjában egyebek mellett a néviseléshez való jogot említi. Álláspontom szerint az emberi méltóságból eredő személyiségi jognak része a címek, tudományos fokozatok, kitüntetések, stb. használata, így egyetemi oklevél megszerzésével járó pl. „okleveles közgazdász, jogász” stb. szakképzettség feltüntetése is. A támadott jogszabályhely nem ad lehetőséget az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karán korábbiakban kialakított szakképzettség megszerzésére.

Bár az érintett szaknak nincsenek olyan mély történelmi gyökerei, mint pl. a teológus vagy tanár szakoknak, az érintettség és társadalmi ellenérzés is így jóval csekélyebb mérvű, azonban az átnevezés önkényes, az érintett felsőoktatási intézmény karának oktatói és hallgatói akarataival ellentétes, és fenti okfejtés alapján álláspontom szerint alaptörvény-ellenes is. Amennyiben a jogalkotó nem tartana igényt további jogászokra, e diplomát elérni akarók személyiségi jogát szintén sértené, amennyiben a későbbiekben csak pl. „rendtartás-értelmező” vagy „szabályzatvizsgáló” végzettség volna szerezhető.

Másodlagosan, utalva az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése által deklarált jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményére, amint sok más rendelkezés bevezetése is hosszabb, felmenő rendszerben történik, a hatálybaléptetés lényegesen későbbi felmenő rendszerű bevezetése lett volna indokolt (pl. egy 2014-es döntésben középfokú nyelvvizsga követelményről felsőoktatási felvételhez 2020-tól, 335/2014. (XII. 18.) Korm. rendelet 10. § (3)), módot kellene adni az átnevezett mesterszak előtt pl. alapidiploma megszerzésére, egyéb tanulmányok befejezésére, stb., az nem ad elégséges felkészülési időt, teret, esélyt a korábbi névhasználat, „interkulturális pszichológia és pedagógia szakos bölcsész” diploma elérésének lehetőségére.

Az Alaptörvény X. cikke védi a tanulás és tanítás szabadságát, (1) bekezdés, illetve kifejezi, hogy „felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak”, (3) bekezdés. A jogalkotó a szakátnevezéssel meglátásom szerint ezen jogokat is sérti, az elnevezéssel a tanítás a korábbi „szakértő” helyett a „tanácsadó” formához idomul, szemléletében a szaknévnek megfelelésre törekedve előtérbe helyezi a gyakorlatiasabb, 'tanácsadót képző' profilt. A tanításban - és ennek alapján a tanulásában - ezen megváltozott elnevezéshez kapcsolódó szaktárgyi jelleg feltűnik, hat, módosítja a bevett struktúrát, az eredeti akarat részelemeit, korábbi szabadságot. Ennek részletesebb kifejtésére az eltelt rövid idő nem szolgáltatott behatóbb tapasztalatot, ugyanakkor az indítvány benyújtási határidejének önkényes értelmezése, számítása további probléma forrása lehetne. A tartalmi önállóság (tanítás, tanulás) szabadságára jelen esetben előbb indokolt kényszerű visszahatás nélkül is láthatóan kihatott a keret (elnevezés) szabadságának - alkotmányosságban is megkérdőjelezhető - hiánya, ahogy már a szakra jelentkezések számának drasztikus (a vonatkozó rendelet előtti sinthez képest kevesebb mint felére) csökkenésével, az idén felvettettek száma így először az azonos angol nyelvű szak külföldi hallgatói körét sem éri el. A - személyiségi jogokra is visszautalva - feltehetően átnevezésből fakadó alacsony érdeklődés ekképp akár indirekt módon is ellehetetlenítheti - itt a jogállamiságra visszautalva - egy egyetemi képzés (ezzel együtt létező kutatási területek, intézeti szerveződés, stb.) fennmaradását, melynek nem lenne szabad teret engedni.

Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében foglalt munka és foglalkozás szabad megválasztását is befolyásolja a (megszerezni kívánt) oklevél drasztikusan eltérő elnevezése. Bár Magyarországon kétségtelenül kevésbé látható még konkrét szükséglet csak interkulturális pszichológia és pedagógiai szakértőket foglalkoztató munkaköröknél vagy ilyen elnevezéssel igen, átnevezettel nem elláthatóak terén, ezt követően szélesebb igény ki sem fejlődhet - amint minden újnak általánosságban időre van szüksége a köztudatba épüléshez -, de ilyen igény-vizsgálat túl is mutatna az Alaptörvény-ellenesség értékelésén. Ugyanakkor az Alaptörvény nem a munka 'magyarországi' szabad megválasztását, hanem általánosságban védi azt; az interkulturális pszichológia és pedagógia szaktól teljesen elérő (társadalmi befogadás tanulmányok) megnevezés - az akár külföldön - megcélzott pozíció megszerzésének tényleges gátja lehet.

Ezen szabadságjog érvényesülését adott esetben szintén ellehetetleníti, hogy hasonló elnevezésű egyetemi diploma megszerzésére csak angol nyelven, ill. idegen országban nyílik lehetőség. Megjegyezve, hogy időleges külföldi munkatapasztalat szerzése és annak későbbi hazai kamatoztatása általában pozitív hatású a nemzeti érdekek előmozdításában.

Az Alaptörvény M) cikkének (1) bekezdése a vállalkozás szabadságát, míg (2)-ik a tisztességes gazdasági verseny biztosítását garantálja. A felsőoktatási intézmények a modern információs társadalomban részesei a piacnak, gazdasági versenynek a hallgatók önköltségi díjából befolyó bevételek és a felvettek részére nyújtandó esetleges további szolgáltatások hozadéka, stb. által; míg globalizált világunkban külföldi intézmények portfólióival is versenyeznek piacképes, népszerű szakok és színvonalas oktatás biztosításával. A bevételek nagyságából képződhet további forrás a kutatásra, az oktatás még magasabb szintű folytatására és nemzetközi elismertségére, tudományos konferenciák szervezésére és publikációk támogatására, infrastruktúra fejlesztésére, a szak költséges, idegen nyelvű szakirodalmának beszerzésére, vendégelőadók meghívására, tanulmányutakon, csereprogramokon, külföldi konferenciákon részvétel feltételeinek megteremtésére stb. A felvételi weblapok képzési katalógusában a szak elnevezése elsődlegesen fest képet a mögötte álló tartalomról és ad orientációt a pályaválasztók számára; az a beiratkozáshoz (másik oldalon a bevételhez) vezető folyamat első rugója, akár egy televíziós reklámban a termék márkanéve a megvásárlásához. Ennek kényszerű, jogalkotói döntéssel történt megváltoztatása jelentősen befolyásolja a fentebb már említett jelentkezések, felvételi számok alakulását, mely az intézményt - és közvetett módon a felvett hallgatókat is - hátrányosan érinti, a vállalkozási szabadságot csorbítja. Ezzel szemben növeli a terét olyan tréningek, tanfolyamok, OKJ-n kívüli - korábban FAT-akkreditációval is ellátott, NSZFH nyilvántartásba vett - képzést indító vállalkozások, magyar állami elismertséggel ugyan nem rendelkező szabadegyetemek, akadémiák előtt, amelyek jól hangzó, különféle jelzővel ellátott pszichológiai tanácsadó / tréner / terapeuta tanúsítványt, elismerést, oklevelet stb. adnak ki diákjaik számára két év helyett néhány hét alatt vitatható színvonalú tartalommal, de a névválasztás szabadságával. Mindezen cégekkel, valamint külföldi felsőoktatási intézményekkel szemben sérülnek a tisztességes verseny feltételei.

Ezúton nyilatkozom továbbá, hogy más hazai jogorvoslati lehetőségem nincs, egyéb eljárás sincs folyamatban.

Budapest, 2017. október 5.

Mellékletek:

1. Beiratkozási lap
2. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról